
ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ενώ υπάρχουν τόσοι άνθρωποι στον κόσμο που πεθαίνουν από πείνα και αρρώστιες, εμείς ασχολούμαστε περισσότερο με τις μελλοντικές εξελίξεις. Παραμερίζουμε αυτούς τους ανθρώπους προσπαθώντας να τους ξεχάσουμε και να προχωρήσουμε προς τα μπρος. Κάθε χρόνο δαπανώνται δισεκατομμύρια δολάρια από μεγάλες εταιρείες για την εξερεύνηση του διαστήματος. Εάν τα χρήματα που ξοδεύονται για την εξερεύνηση του διαστήματος, χρησιμοποιούνταν προς όφελος εκείνων που έχουν ανάγκη και όχι εκείνων που πλουτίζουν, τότε θα μπορούσαν να ανακουφίσουν εκατομμύρια ανθρώπους από τα δεινά.

Αννα

Η πρόκληση της εξερεύνησης του διαστήματος είναι για πολλούς ανθρώπους πηγή έμπνευσης. Εδώ και χιλιάδες χρόνια κοιτάζουμε τον ουρανό και ονειρευόμαστε, με τη λαχτάρα να φτάσουμε στ' αστέρια και να τα αγγίξουμε, με τη λαχτάρα να επικοινωνήσουμε με κάτι που μόνο στη φαντασία μας μπορεί να υπάρχει, με τη λαχτάρα να μάθουμε... Είμαστε μόνοι στο Σύμπαν;

Μεταφορικά, η εξερεύνηση του διαστήματος είναι ανάγκη για γνώση και είναι η ανάγκη για γνώση εκείνη που κάνει τον κόσμο να προχωρεί. Ενώ οι ρεαλιστές μάς θυμίζουν αδιάκοπα τα προβλήματα του παρόντος, οι ονειροπόλοι μάς διευρύνουν το πνεύμα. Είναι τα οράματα, οι ελπίδες και οι επιθυμίες των ονειροπόλων που θα μας οδηγήσουν στο μέλλον.

Βεατρίκη

Καταστρέφουμε τα τροπικά δάση, γιατί στο υπέδαφος υπάρχει πετρέλαιο, σκάβουμε ορυχεία σε ιερές περιοχές για να βρούμε ουράνιο. Θα ήμασταν έτοιμοι να αφανίσουμε έναν ακόμη πλανήτη, για να λύσουμε προβλήματα που οι ίδιοι δημιουργήσαμε; Ασφαλώς!

Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι η ανθρωπότητα μπορεί να λύσει τα προβλήματά της απλώνοντας όλο και περισσότερο την κυριαρχία της στο περιβάλλον. Οι άνθρωποι θα συνεχίσουν να αισθάνονται ότι έχουν το δικαίωμα να καταχρώνται τις φυσικές πηγές – για παράδειγμα ποτάμια ή τροπικά δάση – εάν ξέρουμε ότι υπάρχει πάντα ένας άλλος κοντινός πλανήτης που μπορούμε να εκμεταλλευτούμε.

Έχουμε ήδη προξενήσει αρκετές καταστροφές στη Γη. Θα έπρεπε να αφήσουμε το διάστημα στην ησυχία του.

Ντίτερ

Οι πόροι της γης εξαντλούνται πολύ γρήγορα. Ο πληθυσμός της γης αυξάνεται με τρομαχτική ταχύτητα. Η ζωή δεν θα μπορέσει να διατηρηθεί, εάν συνεχίσουμε να ζούμε μ' αυτόν τον τρόπο. Η ρύπανση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος. Τα γόνιμα εδάφη αρχίζουν να χάνονται και σε σύντομο διάστημα οι διατροφικοί πόροι θα ελαττωθούν. Ο υπερπληθυσμός έχει ήδη προκαλέσει λιμούς και ασθένειες.

Το διάστημα είναι μια απέραντη κενή περιοχή που μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε προς όφελός μας. Ενθαρρύνοντας την εξερεύνηση του διαστήματος ίσως κάποια μέρα βρούμε έναν πλανήτη, όπου θα μπορέσουμε να ζήσουμε. Επί του παρόντος αυτό φαίνεται αδιανόητο, αλλά και μόνο η ιδέα της δυνατότητας ενός ανθρώπου να ταξιδέψει στο διάστημα, είχε θεωρηθεί άλλοτε απίθανη. Η διακοπή της εξερεύνησης του διαστήματος προκειμένου να επιλυθούν άμεσα προβλήματα, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη. Οφείλουμε να μάθουμε να νοιαζόμαστε όχι μόνο γι' αυτή τη γενιά, αλλά και για τις γενιές που θα ακολουθήσουν.

Φελίξ

Το να αγνοήσουμε τι μπορεί να προσφέρει η εξερεύνηση του διαστήματος, θα ήταν μεγάλη απώλεια για την ανθρωπότητα. Η δυνατότητα να προχωρήσουμε σε πληρέστερη κατανόηση του Σύμπαντος και της προέλευσής του είναι εξαιρετικά πολύτιμη και δεν πρέπει να παραμεληθεί. Η μελέτη άλλων ουρανίων σωμάτων μάς έχει ήδη κάνει να συνειδητοποιήσουμε τα περιβαλλοντικά προβλήματα που θα μπορούσαν να απειλήσουν τη Γη, εάν δεν μάθουμε να ρυθμίζουμε σωστά τις δραστηριότητές μας.

Ας σκεφτούμε τις έμμεσες επιπτώσεις της έρευνας των διαστημικών ταξιδιών. Η τελειοποίηση της τεχνολογίας των ακτίνων λέιζερ ή μίας σειράς άλλων ιατρικών θεραπειών μπορούν να αποδοθούν στη διαστημική έρευνα. Ύλες όπως το τεφλόν είναι καρπός της κατάκτησης του διαστήματος από την ανθρωπότητα. Οι νέες τεχνολογίες που δημιουργήθηκαν για τη διαστημική έρευνα μπορούν συνεπώς να έχουν άμεσα οφέλη για όλους.

Κάθι

Τα κείμενα στις προηγούμενες δύο σελίδες γράφτηκαν από μαθητές που τελειώνουν το σχολείο. Να ανατρέξεις στα κείμενα αυτά για να απαντήσεις στις ερωτήσεις που ακολουθούν.

Ερώτηση 1: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σε ποια από τις παρακάτω ερωτήσεις κλήθηκαν να απαντήσουν οι μαθητές; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A Ποιο είναι το σημαντικότερο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ο κόσμος στις μέρες μας;
- B Είστε υπέρ της διαστημικής έρευνας;
- Γ Πιστεύετε ότι υπάρχει ζωή σε άλλους πλανήτες εκτός από τον δικό μας;
- Δ Ποιες είναι οι πρόσφατες πρόοδοι της διαστημικής έρευνας;

Ερώτηση 2: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Ποιος από τους συντάκτες αυτών των κειμένων αντιτίθεται **αμεσότερα** στο επιχείρημα του Φελίξ; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση.

- A Ντίτερ.
- B Άννα.
- Γ Κάθι.
- Δ Βεατρίκη.

Ερώτηση 3: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Σκεφτείτε τις κύριες ιδέες που προβάλλουν οι 5 μαθητές. Με ποιον μαθητή συμφωνείτε περισσότερο;

Το όνομα του μαθητή:

Δικαιολογήστε με δικά σας λόγια την επιλογή σας αναφερόμενοι στην προσωπική σας άποψη **και** στις κύριες ιδέες που προβάλλει ο συγκεκριμένος μαθητής.

.....

.....

.....

.....

Ερώτηση 4: ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

Μερικά σημεία του κειμένου εκφράζουν την άποψη του γράφοντος, η οποία στηρίζεται στις αξίες και στις ιδέες του, ενώ άλλα αναφέρονται σε πραγματικά γεγονότα, τα οποία μπορούν να ελεγχθούν αντικειμενικά και είναι είτε σωστά είτε λανθασμένα.

Να βάλετε σε κύκλο την «άποψη του γράφοντος» ή το «πραγματικό γεγονός» που αντιστοιχεί στις φράσεις από τα γραπτά των μαθητών, σύμφωνα με το παράδειγμα.

Φράσεις από τα γραπτά των μαθητών	Άποψη του γράφοντος ή πραγματικό γεγονός;
«Η μόλυνση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος». (Φελίξ)	Άποψη του γράφοντος / <u>πραγματικό γεγονός</u>
«Κάθε χρόνο δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύ-ονται για τη διαστημική έρευνα από τις μεγάλες εταιρείες». (Άννα)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός
«Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι τα ανθρώπινα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με τη διαρκώς αυξανόμενη κυριαρχία μας στο περιβάλλον». (Ντίτερ)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός
«Η διακοπή της διαστημικής εξερεύνησης, με σκοπό την επίλυση άμεσων προβλημάτων, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη». (Φελίξ)	Άποψη του γράφοντος / πραγματικό γεγονός

Σημείωση 1. Από PISA 2009 Assessment Framework -Key Competencies in Reading, Mathematics and Science (σελ. 187-193) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)

Σημείωση 2. Μετάφραση θέματος από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.

Θέμα που δόθηκε στους μαθητές/τριες για το Πρόγραμμα PISA 2009 (πιλοτική έρευνα).

ΑΠΟΨΕΙΣ ΜΑΘΗΤΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Ερώτηση 1

Αποδεκτή απάντηση

B. Είστε υπέρ της διαστημικής έρευνας;

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 2

Αποδεκτή απάντηση

A. Νίτιερ

Μη αποδεκτή απάντηση

Οποιαδήποτε άλλη απάντηση.

Ερώτηση 3

Αποδεκτή απάντηση

Η απάντηση φανερώνει σωστή κατανόηση της άποψης του μαθητή που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής όσον αφορά την εξερεύνηση του διαστήματος, ΚΑΙ εξηγεί τους λόγους της επιλογής του. Πρέπει να αναφέρει ένα επιχείρημα ή ένα σύνολο επιχειρημάτων που προτείνεται ειδικά από τον μαθητή που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής (π.χ. η απάντηση δεν μπορεί να περιορίζεται στο να δείχνει ότι ο μαθητής είναι υπέρ ή κατά της διαστημικής έρευνας. Πρέπει να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο σε ένα από τα βασικά επιχειρήματα που επέλεξε ο εξεταζόμενος μαθητής:

- (1) εισάγοντας ένα επιχείρημα που ενισχύει αυτή την άποψη (σ' αυτή την περίπτωση η απάντηση μπορεί επίσης να περιέχει παράθεση τμήματος του κειμένου ή παράφραση του κειμένου) ΚΑΙ / Ή
- (2) χρησιμοποιώντας δικές του λέξεις (με δικά του λόγια), για να ερμηνεύσει ή να συνοψίσει την επιχειρηματολογία του επιλεγέντος μαθητή.

Ακολουθούν περιλήψεις των κυριότερων επιχειρημάτων κάθε μαθητή:

Άννα: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι η Άννα είναι κατά της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημα που η Άννα αναπτύσσει, ότι δηλαδή θα έπρεπε να χρησιμοποιήσουμε τις οικονομικές πηγές μας για να βοηθήσουμε τους ανθρώπους (που βρίσκονται σε ανάγκη) παρά για τη διαστημική έρευνα.

- *Είναι πιο σημαντικό να βοηθάμε τους ανθρώπους στη γη παρά να σπαταλάμε χρήματα στη διαστημική τεχνολογία. [Με δικά του λόγια ανασχηματίζει την άποψη της Άννας.]*
- *Άννα – Μου φαίνεται ότι θα κάναμε καλύτερα να απασχολούμεθα με ό,τι συμβαίνει στον κόσμο μας, παρά να δαπανούμε όλα τα χρήματά μας στην εξερεύνηση του διαστήματος. Κατανώ τη σπουδαιότητα ορισμένων ερευνών, αλλά νομίζω ότι πριν απ'*

όλα, πρέπει να νικήσουμε την ασθένεια και τον λιμό. [Συνοψίζει την άποψη της Άννας με δικά του λόγια και προσθέτει δικό του σχόλιο.]

Βεατρίκη: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι η Βεατρίκη είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή συμπερασματικά στο επιχείρημα που αναπτύσσει ότι η διαστημική έρευνα εκφράζει την επιθυμία της ανθρωπότητας για τελειοποίηση. Μπορεί να αναφερθεί στην προσπάθεια της Βεατρίκης να δώσει ένα μακροπρόθεσμο όραμα, αλλά πρέπει να διαχωρίσει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την τοποθέτησή της από αυτήν του Φελίξ.

- **Βεατρίκη** – «*Η εξερεύνηση του διαστήματος είναι η θέληση του ανθρώπου για γνώση*». Σκέπτομαι ότι δεν είναι κακό να διευρύνουμε τον ορίζοντά μας. [Αναφέρει το κείμενο και προσθέτει ένα προσωπικό επιχείρημα στη δεύτερη πρόταση.]

Ντίτερ: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι ο Ντίτερ είναι κατά της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημά του ότι η διαστημική έρευνα είναι συνδεδεμένη με την καταστροφή του περιβάλλοντος ή ότι οι άνθρωποι θα προκαλέσουν βλάβες στο διάστημα αν τους δοθεί ευκαιρία ή ότι η εξερεύνηση του διαστήματος μάς ενθαρρύνει να καταστρέψουμε ακόμα περισσότερο τη Γη. Να γίνουν δεκτές οι απαντήσεις που δείχνουν ότι η προτεραιότητα του Ντίτερ είναι η προστασία του περιβάλλοντος στη Γη ή ότι χρειάζεται να αλλάξουμε τους εαυτούς μας ή την νοοτροπία μας.

- **Ντίτερ** – Συμφωνώ μαζί του, γιατί ανησυχεί για το περιβάλλον και σκέπτεται ότι πρέπει να αφήσουμε το διάστημα “εν ειρήνη”. [Χρησιμοποιεί δικά του λόγια, για να συνοψίσει το ουσιαστικό της άποψης του Ντίτερ.]
- **Ντίτερ:** Ο Ντίτερ λέει ότι πρέπει να σταματήσουμε να καταστρέφουμε το περιβάλλον μας. Σκέπτομαι ότι είναι το πιο σημαντικό πρόβλημα του πλανήτη μας. [Συνοψίζει μια από τις κυριότερες ιδέες του Ντίτερ και προσθέτει μια παρατήρηση που ενισχύει αυτή την ιδέα. Η απάντηση φανερώνει έμμεση κατανόηση της άποψης του Ντίτερ για τη διαστημική έρευνα.]

Φελίξ: Η απάντηση πρέπει να δείχνει ή να συμπεραίνει ότι ο Φελίξ είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημά του ότι η ανθρωπότητα έχει ανάγκη να βρει έναν άλλο πλανήτη για να ζήσει εκεί ΚΑΙ / ή ότι η ζωή δεν μπορεί πλέον να συντηρηθεί στη γη. Μπορεί να αναφερθεί στη μέριμνα του Φελίξ για προστασία του περιβάλλοντος, αλλά πρέπει να διακρίνει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την τοποθέτησή του από αυτή του Ντίτερ. Μπορεί να αναφερθεί στο ενδιαφέρον του να δώσει για ένα μακροπρόθεσμο όραμα, αλλά πρέπει να διακρίνει με τρόπο σαφή ή έμμεσο την διαφορετική του άποψη από της Βεατρίκης.

- **Φελίξ:** Συμφωνώ με τον Φελίξ, διότι τουλάχιστον όσο δεχόμαστε την εξαφάνιση της ανθρωπότητας, δεν υπάρχει άλλο μέρος να πάμε, όταν θα έχουμε καταστρέψει το περιβάλλον στη Γη. [Ανασηματίζει μια από τις κυριότερες ιδέες του Φελίξ.]

Κάθι: Η απάντηση πρέπει να δείχνει άμεσα ή έμμεσα ότι η Κάθι είναι υπέρ της εξερεύνησης του διαστήματος και να αναφέρεται με τρόπο σαφή ή έμμεσο στο επιχείρημα που αναπτύσσει ότι η εξερεύνηση του διαστήματος προωθεί τις γνώσεις ΚΑΙ / ή ό,τι μαθαίνουμε χάρις στη διαστημική έρευνα, μπορεί να εφαρμοσθεί σε άλλους τομείς.

- **Κάθι:** Οι γνώσεις μας επεκτείνονται κάθε μέρα χάρις στη διαστημική έρευνα. [Συνοψίζει τη κεντρική ιδέα της Κάθι.]

Μη αποδεκτή απάντηση

Απάντηση αόριστη ή ανεπαρκής, ή που εστιάζεται σε ήσσονος σημασίας λεπτομέρεια του επιλεγέντος επιχειρήματος.

- Άννα: Δεν θα έπρεπε να αφήνουμε τους ανθρώπους στο περιθώριο προσπαθώντας να ξεχάσουμε και να προσπεράσουμε. [Απλή παράφραση.]
- Άννα: Συμφωνώ με την Άννα, διότι τα χρήματα που ξοδεύονται για τη διαστημική έρευνα, θα έπρεπε να χρησιμοποιηθούν, για να βοηθήσουν τους ανθρώπους που βρίσκονται σε ανάγκη. [Απλή παράφραση.]
- Κάθι: Γιατί δίνει τα καλύτερα επιχειρήματα. [Αόριστη]
- Φελίξ: Ο Φελίξ λέει ότι δεν μπορούμε να συντηρήσουμε επ' άπειρον τη ζωή στη Γη, συνεπώς πρέπει να βρούμε έναν άλλο πλανήτη, για να ζήσουμε εκεί. [Απλή παράφραση.]
- Φελίξ – Ο πλέον συμπαθής. [Αόριστη απάντηση.]
- Άννα – το άρθρο της είναι ακριβές και έχει δίκιο. [Δεν λαμβάνει υπόψη τις κυριότερες ιδέες του επιχειρήματος.]
- Φελίξ, διότι η τρύπα στο στρώμα του όζοντος είναι σοβαρό πρόβλημα. [Εστιάζεται σε μια λεπτομέρεια του επιχειρήματος.]
- Φελίξ – ανησυχεί αληθινά για το περιβάλλον. Και είναι ένας ωραίος τύπος που σέβεται τη φύση. [Δεν ξεχωρίζει τη θέση του Φελίξ από αυτή του Ντίτερ: και οι δυο έχουν την μέριμνα να προστατεύσουν το περιβάλλον.]
- Βεατρίκη, διότι συμφωνώ ότι η εξερεύνηση του διαστήματος είναι σημαντική για το μέλλον μας. [Δεν διακρίνει τη θέση της Βεατρίκης από αυτή του Φελίξ: και οι δύο είναι υπέρ της διαστημικής έρευνας και οι δύο αναφέρονται σε ένα μακροπρόθεσμο όραμα.]

Απάντηση που φανερώνει μια λανθασμένη κατανόηση του κειμένου, ή απάντηση απίθανη ή άσχετη.

- Βεατρίκη: Το ανθρώπινο είδος δεν θα μπορέσει πλέον να ζήσει για πολύ χρόνο στον πλανήτη μας, συνεπώς πρέπει να πάμε αλλού. [Συνοψίζει με ανακρίβεια το επιχειρήμα της Βεατρίκης.]
- Κάθι – έχει δίκιο, διότι σύντομα ο πλανήτης της Γης θα στερεύσει και τι θα κάνουμε τότε; [Συνοψίζει με ανακρίβεια το επιχειρήμα της Κάθι (φαίνεται να το συγχέει με του Φελίξ).]
- Πρόκληση – Μου αρέσουν οι προκλήσεις περισσότερο από όλα. [Απάντηση άσχετη.]

Ερώτηση 4

Αποδεκτή απάντηση

3 απαντήσεις σωστές

Φράσεις από τα γραπτά των μαθητών	Αποψη του γράφοντος ή πραγματικό γεγονός;
«Η μόλυνση δημιούργησε την τρύπα του όζοντος». (Φελίξ)	πραγματικό γεγονός
«Κάθε χρόνο δισεκατομμύρια δολάρια ξοδεύονται για τη διαστημική έρευνα από τις μεγάλες εταιρείες». (Άννα)	πραγματικό γεγονός
«Η εξερεύνηση του διαστήματος ενισχύει την επικίνδυνη πεποίθηση ότι τα ανθρώπινα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με τη διαρκώς αυξανόμενη κυριαρχία μας στο περιβάλλον». (Ντίτερ)	Αποψη του γράφοντος
«Η διακοπή της διαστημικής εξερεύνησης, με σκοπό την επίλυση άμεσων προβλημάτων, θα φανέρωνε στενόμυαλη και κοντόθωρη άποψη». (Φελίξ)	Αποψη του γράφοντος

Μη αποδεκτή απάντηση

2 ή λιγότερες απαντήσεις σωστές

Σημείωση 1. Από *PISA 2009 Assessment Framework - Key Competencies in Reading, Mathematics and Science* (σελ. 187-193) από OECD, 2009, Paris: OECD. (προσαρμογή)
Σημείωση 2. Μετάφραση οδηγιών βαθμολόγησης από το Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας.